

Wprowadzenie

Turystyka obecnie należy do sektorów gospodarki mających znaczący wpływ na zasilanie budżetów wielu krajów, pobudza także rozwój układów regionalnych i lokalnych. Obserwujemy nasilanie się konkurencji przestrzennej między różnej skali układami przestrzennymi w zakresie przyciągania potencjalnych turystów na swój teren. Działania konkurencyjne przejawiają się w oferowaniu coraz atrakcyjniejszej oferty spędzania wolnego czasu i wypoczynku, możliwości poznania nowych miejsc i lokalnych osobliwości: przyrodniczych, kulturowych, urbanistyczno-architektonicznych, kultu religijnego, a także poprawy stanu zdrowia i kondycji. Znaczącą rolę w tym zakresie obok oferty cenowej odgrywa dążenie do wzrostu innowacyjności usług turystycznych. Zróżnicowana pod względem atrakcyjności przestrzeni geograficzna oraz stopień zagospodarowania infrastrukturalnego stwarzają różne możliwości rozwoju ruchu turystycznego, co pociąga za sobą konieczność podejmowania określonych działań podnoszących ich atrakcyjność dla określonego typu turysty. Dlatego studia w tym zakresie spełniają ważną rolę i przyczyniają się do coraz bardziej precyzyjnego rozpoznania procesów rozwojowych rządzących sektorem turystyki i jego efektywnością. W tym głównym nurcie badawczym znajdują się prace poszczególnych autorów prezentujące wybrane aspekty innowacyjności usług turystycznych w zróżnicowanych układach krajowych i regionalnych.

S. Dorocki, M. Zdon-Korzeniowska i A. Delekta podejmują problematykę atrakcyjności turystycznej regionów francuskich. Określają główne tendencje przestrzennych przemian w zakresie wzrostu poziomu i jakości bazy noclegowej oraz regionalne zróżnicowanie ruchu turystycznego. T. Kirillova dokonuje analizy potencjału usług turystycznych w regionie Irkucka, podkreślając przy tym zróżnicowanie kosztów korzystania z usług turystycznych oraz zarysowuje perspektywiczne kierunki rozwoju różnych typów turystyki. J. Ustupski na tle wyróżnionych rodzajów innowacji w turystyce przedstawia szereg empirycznych przykładów, w których realizowane są działania mające na celu podnoszenie jakości obiektów turystycznych oraz dostępności transportowej. K. Ziółkowska-Weiss omawia kwestię adaptacji obiektów zabytkowych na bazę hotelarską oraz wyniki ocen tych działań przez turystów. A. Tokgözlü, K. Temurçin, K. Uysal na tle warunków klimatycznych analizują turystykę zimową, poziom zagospodarowania turystycznego i dostępność

transportową do ośrodków turystycznych w Górach Davraz. P. Dolnicki i Ł. Gawor prezentują walory turystyczne wybranych obszarów Spitsbergenu, a także ich dostępność transportową. R. Retinger i A. Urbańska przedstawiają uwarunkowania rozwoju portów morskich na Karaibach, ich potencjał ekonomiczny oraz działania innowacyjne dla podnoszenia ich konkurencyjności. W. Wacholik i K. Leja prezentują gry miejskie jako nową formę podnoszenia atrakcyjności turystyki. Ilustrują je przykładami gier miejskich organizowanych w Krakowie oraz podkreślają ich walory edukacyjne. K. Ziółkowska-Weiss analizuje organizację krakowskiego kompleksu golfowo-rekreacyjnego, jego klientów, rodzaje imprez oraz przeprowadza analizę SWOT firmy. E.A. Rush analizuje problematykę gospodarki wodnej rzeki Angary i jej znaczenie dla gospodarki, a N. Batsun podnosi zagadnienie szacowania kosztów rekultywacji zasobów naturalnych.

Problemom innowacyjności procesu dydaktycznego poświęcona jest praca W. Osucha, w której Autor ocenia kompetencje dydaktyczne i komunikacji interpersonalnej nauczycieli geografii dokonanych przez studentów III roku geografii odbywających praktykę pedagogiczną w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Tom kończy artykuł D. Nowotnika na temat zróżnicowania przestrzennego stałych migracji ludności według miast i gmin w latach 1995–2010.

Zdajemy sobie sprawę, że przedstawione prace nie wyczerpują złożonej problematyki dotyczącej innowacyjności w zakresie działalności turystycznej, która wymaga dalszych pogłębionych badań. Jesteśmy otwarci na upowszechnianie nowych koncepcji i prezentacji studiów diagnostycznych, mających służyć doskonaleniu metod badawczych i budowaniu teorii racjonalnego zarządzania różnymi gałęziami turystyki rozwijającej się w różnych uwarunkowaniach przestrzennych.

Zbigniew Zióło, Tomasz Rachwał

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Geographica III (2012)

Introduction

Nowadays, tourism is a prominent sector of economy, influencing the financial contribution to the budget of many countries; it also spurs the development of regional and local structures. This results in the intensification of spatial competition between spatial structures of various range, with regard to attracting potential tourists. Competition manifests itself through the growing attractiveness of leisure activities, and also through the possibility to discover natural, cultural, urban, architectural, and religious phenomena, as well as the opportunity to improve health. In this respect, apart from price offer, efforts to increase the innovativeness of tourism services play an important role. Geographical space differentiated in terms of its attractiveness and infrastructure in the area provide many opportunities for the development of tourism, which necessitates actions designed to raise the appeal of the areas for a particular type of tourist. This is why research in this field is important and contributes to the better understanding of the tourism sector development and its effectiveness. The main research trend includes papers by various authors, which present research results demonstrating selected aspects of tourism service innovations in diversified national and regional structures.

S. Dorocki, M. Zdon-Korzeniowska and A. Delekta address the issue of tourism attractiveness of French regions. They describe the main trends of spatial changes regarding the increase in standard and quality of accommodation facilities, as well as discuss tourist flows. T. Kirillova analyzes the potential of tourism services in the Irkutsk region and emphasises that the costs of using those services are diversified; she also outlines the prospective development directions for various kinds of tourism. J. Ustupski presents a number of empirical examples of actions aimed at raising the quality of tourism objects and increasing accessibility, classified according to the listed kinds of tourism innovations. K. Ziółkowska-Weiss addresses the issue of converting historical objects into hotels and discusses the results of tourists' evaluation of this undertaking. A. Tokgözlü, K. Temurçin and K. Uysal provide the analysis of winter tourism, the level of tourism infrastructure in and accessibility of Davraz Mountain tourist centers in the context of climate conditions. P. Dolnicki and Ł. Gawor present touristic value of selected Spitsbergen regions, as well as their accessibility through different means of transport. R. Retinger and A. Urbańska discuss

the factors influencing the development of sea ports in the Caribbean, the economic potential of those sea ports and innovative actions designed for increasing their competitiveness. W. Wacholik and K. Leja present urban games as a new form of increasing tourism attractiveness. They provide examples of urban games organized in Krakow, underlining their educational value. K. Ziółkowska-Weiss analyzes the organization of the golf and recreation complex in Krakow, the clients attending this facility and types of events, as well as conducts SWOT analysis of the company. E. A. Rush carries out analysis of water management issues regarding the Angara River and its significance for economy, while N. Batsun addresses the issue of evaluating natural resources rehabilitation costs.

The question of didactic process innovation is discussed in the paper of W. Osuch, in which the author presents the evaluation of didactic competence and interpersonal communication of geography teachers that was conducted by third-year geography students undergoing a teaching practice in secondary and upper secondary schools. The journal ends with an article by D. Nowotnik, which discusses the diversification of permanent spatial migrations of people in cities and municipalities from 1995 to 2010.

We are aware that the presented papers do not exhaust the complex issue concerning innovativeness in tourism activity, which should continue to be studied. We will gladly promote new concepts and presentations of diagnostic studies, which should serve as the means of creating research methods and rational management theories of various kinds of tourism developing in different spatial structures.

Zbigniew Ziolo, Tomasz Rachwał